

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ചതുരധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുരധികശതതമഃ സർഗഃ ||

രാവണേന സാരഥേർഭർത്സനം സാരമിനാ പ്രതിവചസാ രാവണം
സന്തോഷ്യ തദീയരഥസ്യ രണഭൂമൗ പ്രാപണം

സ തു മോഹാത് സുസക്രൂദ്ധഃ
കൃതാന്തബലചോദിതഃ |
ക്രോധസംരക്തനയനോ
രാവണഃ സുതമബ്രവീത് ||6.104.1 ||

ഹീനവീര്യമിവാശക്തം
പൗരുഷേണ വിവർജ്ജിതം |
ഭീരും ലഘുമിവാസത്ത്വം
വിഹീനമിവ തേജസാ ||6.104.2 ||

വിമുക്തമിവ മായാഭി -
രസ്രൈശ്ചൈവ ബഹിഷ്കൃതം |
മാമവജ്ഞായ ദുർബുദ്ധോ
സ്വയാ ബുദ്ധ്യാ വിചേഷ്ടസേ ||6.104.3 ||

കിമർഥം മാമവജ്ഞായ
മച്ഛന്ദനവേക്ഷ്യ ച |
ത്വയാ ശത്രുസമക്ഷം മേ
രഥോഽയമപവാഹിതഃ ||6.104.4 ||

ത്വയാദ്യ ഹി മമാനാർയ
 ചിരകാലമുപാർജ്ജിതം |
 യശോ വീർയം ച തേജശ്ച
 പ്രത്യയശ്ച വിനാശിതഃ || 6.104.5 ||

ശഭ്രോഃ പ്രഖ്യാതവീർയസ്യ
 രഞ്ജനീയസ്യ വിക്രമൈഃ |
 പശ്യതോ യുദ്ധലുബ്ധ്യാഹം
 കൃതഃ കാപുരുഷസ്ത്വയാ || 6.104.6 ||

യത് ത്വം കഥമിദം മോഹാ -
 ന്ന ചേദ് വഹസി ദുർമതേ |
 സത്യോഽയം പ്രതിതർകോ മേ
 പരേണ ത്വമുപസ്കൃതഃ || 6.104.7 ||

നഹി തദ് വിദ്യതേ കർമ
 സുഹൃദോ ഹിതകാക്ഷിണഃ |
 രിപുണാം സദ്യശം ത്വേതദ്
 യത് ത്വയൈതദനുഷ്ഠിതം || 6.104.8 ||

നിവർതയ രഥം ശീഘ്രം
 യാവന്നാപൈതി മേ രിപുഃ |
 യദി വാധ്യുഷിതോഽസി ത്വം
 സൂർയതേ യദി മേ ഗുണഃ || 6.104.9 ||

ഏവം പരുഷമുക്തസ്തു
 ഹിതബുദ്ധിരബുദ്ധിനാ |
 അബ്രവീദ് രാവണം സുതോ
 ഹിതം സാനുനയം വചഃ || 6.104.10 ||

ന ഭീത്യോസ്തി ന മൂഢോസ്തി
 നോപജ്ഞോസ്തി ശത്രുഭിഃ |
 ന പ്രമത്തോ ന നിഃസ്നേഹോ
 വിസ്മൃതാ ന ച സത്ക്രിയാ || 6.104.11 ||

മയാ തു ഹിതകാമേന
 യശശ്ച പരിരക്ഷതാ |
 സ്നേഹപ്രസ്തന്നമനസാ
 ഹിതമിത്യപ്രിയം കൃതം || 6.104.12 ||

നാസ്തിന്നർഥേ മഹാരാജ
 ത്വം മാം പ്രിയഹിതേ രതം |
 കശ്ചിൽലഘുരിവാനാർയോ
 ദോഷതോ ഗന്തുമർഹസി || 6.104.13 ||

ശ്രൂയതാം പ്രതി ദാസ്യാമി
 യന്നിമിത്തം മയാ രമഃ |
 നദീവേഗ ഇവാംഭോഭിഃ
 സംയുഗേ വിനിവർതിതഃ || 6.104.14 ||

ശ്രമം തവാവഗച്ഛാമി
 മഹതാ രണകർമണാ |
 നഹി തേ വീര്യസൗമുഖ്യം
 പ്രകർഷം നോപധാരയേ || 6.104.15 ||

രഥോദ്വഹനവിന്നാശ്ച
 ഭഗ്നാ മേ രഥവാജിനഃ |
 ദീനാ ഘർമപരിശ്രാന്താ
 ഗാവോ വർഷഹതാ ഇവ || 6.104.16 ||

നിമിത്താനി ച ഭൂയിഷ്ഠം
 യാനി പ്രാദുർഭവന്തി നഃ |
 തേഷു തേഷ്യഭിപന്നേഷു
 ലക്ഷയാദ്യപ്രദക്ഷിണം || 6.104.17 ||

ദേശകാലൗ ച വിജ്ഞയൗ
 ലക്ഷണാനീംഗിതാനി ച |
 ദൈന്യം ഹർഷശ്ച ഖേദശ്ച
 രമിനശ്ച ബലാബലം || 6.104.18 ||

സ്ഥലനില്ലാനി ഭൂമേശ്ച
 സമാനി വിഷമാണി ച |
 യുദ്ധകാലശ്ച വിജ്ഞയഃ
 പരസ്യാന്തരദർശനം || 6.104.19 ||

ഉപയാനാപയാനേ ച
 സ്ഥാനം പ്രത്യപസർപണം |
 സർവമേതദ് രഥസ്ഥേന
 ജ്ഞയം രഥകുടുംബിനാ || 6.104.20 ||

തവ വിശ്രാമഹേതോസ്തു
 തമൈഷാം രഥവാജിനാം |
 രൗദ്രം വർജയതാ ഖേദം
 ക്ഷമം കൃതമിദം മയാ || 6.104.21 ||

സ്വേച്ഛയാ ന മയാ വീര
 രഥോഽയമപവാഹിതഃ |
 ദർതുഃ സ്നേഹപരീതേന
 മയേദം യത് കൃതം പ്രഭോ || 6.104.22 ||

ആജ്ഞാപയ യഥാതത്ത്വം
 വക്ഷ്യന്ത്യരിനിഷുദന |
 തത് കരിഷ്യാദ്യഹം വീര
 ഗതാനുൺയേന ചേതസാ || 6.104.23 ||

സന്തുഷ്ടസ്തേന വാക്യേന
 രാവണസ്തസ്യ സാരമേഃ |
 പ്രശസ്യേനം ബഹുവിധം
 യുദ്ധലുബ്ധ്യാബ്രവീദിദം || 6.104.24 ||

രഥം ശീഘ്രമിമം സൂത
 രഘവാദിമുഖം നയ |
 നാഹത്യാ സമരേ ശത്രുൺ
 നിവർത്തിഷ്യതി രാവണഃ || 6.104.25 ||

ഏവമുക്ത്യാ രഥസ്ഥസ്യ
 രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 ദദൗ തസ്യ ശുഭം ഹ്യേകം
 ഹസ്താഭരണമുത്തമം |
 ശ്രുത്യാ രാവണവാക്യാനി
 സാരമിഃ സന്യവർത്ത || 6.104.26 ||

തതോ ദ്രുതം രാവണവാക്യചോദിതഃ
 പ്രചോദയാമാസ ഹയാൻ സ സാരമിഃ |
 സ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ തതോ മഹാരഥഃ
 ക്ഷണേന രാമസ്യ രണാഗ്രതോഭവത് || 6.104.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ചതുരധികശതതമഃ സർഗഃ ||